

Desentralisering av oppgaver frå staten til fylkeskommunane.

Høyrings svar frå Hordaland fylkeskommune.

Hordaland fylkeskommune viser til høyringsbrev av 9. februar 2018 angående rapporten «*Regionreforma. Desentralisering av oppgaver frå staten til fylkeskommunane.*», og sender med dette høyrings svaret som vart vedtatt av fylkesutvalet 3. mai 2018. Høyrings svaret er vedlegg til protokoll og saksdokumentet. Dette inngår også i høyrings svaret.

DEL II – NÆRING, KOMPETANSE OG INTEGRERING

Punkt 5 – Næring, forskning og innovasjon

Innovasjon Norge

Oppdragsgivaransvar for minst halvparten av dei offentlege midlane som i dag vert forvalta av Innovasjon Norge (IN). Eigardel i IN på mellom 50 og 66 prosent.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune er positiv til at fylkeskommunane får auka eigarskap i IN. Auka eigarskap i IN saman med overføring av oppdragsansvaret for brorparten av midlane som i dag vert overført direkte frå staten til IN sikrar fylkeskommunane sterkare styringsrett. Fordelane er mellom anna at det vil styrke den fylkeskommunale rolla som samfunnsutviklar, fylkeskommunane si samhandling med staten, regionen som demokratisk arena og fylkeskommunane sin kapasitet og kompetanse. Det gir reell politisk makt til det regionale folkevalde nivået og sterk styringsrett, reell økonomisk makt og sikrar fylkeskommunane tilgang til internasjonal kompetanse

Auka eigarskap fordrar også reetablering av dei regionale styra slik at påverknaden blir reell. Dette vil gi større fleksibilitet i forvaltninga av dei regionale verkemidla og styrke fylkeskommunen sin rolle som regionalutviklar. Gevinsten på regionalt nivå blir ei heilskapleg forvaltning, auka gjennomslagskraft som samfunnsutviklar og større effekt av den samla verkemiddelbruken.

SIVA

Ansvar for oppgåvene og verkemidla til SIVA.

SIVA vert nedlagt.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune meiner det er fornuftig at strukturen rundt oppgåvene og verkemidla til Siva vert enklare, og at fylkeskommunane overtar det totale ansvaret. Dette lettar også samordninga mellom dei ulike verkemidla. Andre aktivitetar i Siva si innovasjonsavdeling, slik som Katapult og klyngearbeidet, kan med fordel overførast til Innovasjon Norge.

Når det gjeld eigedomsselskapet Siva Eiendom Holding er dette noko meir komplisert. Bygningsmassen er ikkje likt fordelt i fylka, det er til dels store økonomiske plikter på enkeltbygg, og det er ikkje sikkert at enkelte fylkeskommunar vil overta Siva Eiendom sine bygg. Her meiner Hordaland fylkeskommune at eit godt alternativt forslag til ekspertutvalet sitt forslag, er at fylkeskommunane overtar eigarskapen i Siva Eiendom og etablerer dette som eit felleseigd fylkeskommunalt aksjeselskap der fylkeskommunane eig like store delar. Dette sikrar at Siva Eiendom beheld kompetansen og kan delta i store industriprosjekt i heile landet.

Næringsretta forskning

Ansvar for om lag halvparten av det offentlege sin innsats for næringsretta forskning, som i dag ligg til Forskingsrådet. Midlane skal forvaltast etter modell av regionale forskingsfond.

Vurdering

Det er svært positivt at Ekspertutvalet foreslår å styrke fylkeskommunen sine verkemidlar for forskning. I sum er det snakk om inntil 2,15 milliardar kroner. Samarbeidet om det regionale forskingsfondet på Vestlandet fungerer godt, og det er etablert rutinar og styringsverktøy som gjer dette til ein god modell for forvaltning

av forskingsmidlane. Hordaland fylkeskommune meiner det er viktig at den føreslåtte endringa skjer etter denne modellen. Denne modellen inneber at regionane lyser ut midlar, gjer vedtak og held god kontakt med både søkjarar og prosjekt. Samarbeidet med Forskningsrådet om felles digitale system, utlysingar, søknadsvurdering og oppfølging vil sikre kvaliteten i forskinga og bidra til forsterking av regionale innovasjonssystem utan å fragmentere samla norsk forskingsinnsats

Både mobilisering og tilskotsforvaltning er ressurskrevjande men behovet for ekstra administrative ressursar er ikkje tilstrekkeleg omtala i Ekspertutvalet sin rapport. Dette må takast med i det vidare arbeidet.

Landbruk

Ansvar for Regionalt næringsprogram som i dag ligg til fylkesmannen.

Midlane til investeringar og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlane) vert overført frå Landbruks- og matdepartementet til fylkeskommunane som gir oppdrag til Innovasjon Norge.

Vurdering

Fylkeskommunen har ei sentral rolle som eigar av vidaregåande skular med utdanningsprogram naturbruk og med ansvar for fagskulen. Landbruket er i dag i stor grad ein integrert del av fylkeskommunen sitt regionale planarbeid og bruken midlar til næringsutvikling.

Hordaland fylkeskommune støttar forslaget om auka ansvar innan landbruk fordi det vil kunne bidra til at landbruket i større grad blir sett i samheng med fylkeskommunane sitt nærings- og utdanningspolitiske arbeid, og eigarskapet til Innovasjon Norge.. og vil utvide handlingsrommet for regionalt folkevalt nivå som samfunnsutviklar på landbruks- og matområdet.

Internasjonalt samarbeid

Vurdering

Fylkeskommunanes samfunnsutviklarrolle inneber eit ansvar for heilskapleg utvikling på tvers av fagområde og i samarbeid med eit regionalt partnerskap. I det ligg ein unik moglegheit for å utvikle og mobilisere til internasjonalt samarbeid. I Prop. 84 S (2016–2017) «Ny inndeling av regionalt folkevalt nivå» er det ein ambisjon at dei nye fylkeskommunane skal ha ein meir aktiv rolle i europeiske samarbeid.

Hordaland fylkeskommune meiner at det særskild må sjåast nærare på formalisering av fylkeskommunen si samordnande rolle regionalt i internasjonalt arbeid og mobilisering til deltaking i internasjonale samarbeidsprosjekt.

Internasjonalt samarbeid er ein integrert del av Hordaland fylkeskommune sitt arbeid med regional utvikling. Fylkeskommunen mobiliserer både bedrifter, kommunar, friviljuge organisasjonar og kulturinstitusjonar til deltaking i internasjonale samarbeidsprosjekt. Det er stor interesse frå kommunane om å delta i internasjonale samarbeidsprosjekt. Dei ser det som ein moglegheit for å skape utvikling i eiga kommune, men mange manglar ressursar til å bruke moglegheitene på ein god nok måte.. Det som ofte er eit hinder for auka internasjonalt engasjement, er midlar til å utvikle prosjektsøknaden og til eigenandel i EU-søknadar. Slike midlar bør forvaltast av fylkeskommunane.

Verktøy for utvikling av regionalpolitikken

Hordaland fylkeskommune meiner det bør gjerast vurderingar kring kva område ein kan lære av EU sin regionalpolitikk Det bør vidare gjerast ein gjennomgang av EU-program, nettverk og plattformer med norsk deltaking for å vurdere kva som er mest relevante i høve til fylkeskommunane si samfunnsutviklarrolle og nye oppgåver. Dette må gjerast i dialog med fylkeskommunane.

Punkt 6 – Nordområdepolitikk

Ansvaret for omlag halvparten av midlane over tilskotsordninga Arktis 2030 som involverer nordnorske aktørar, vert overført til fylkeskommunane i Nord-Norge. Midlane vert i dag forvalta av Utanriksdepartementet.

Vurdering

Forvaltning, forskning og næringsliv på Vestlandet har viktige nasjonale oppgåver i nordområda. Hordaland fylkeskommune er positiv til at nordområdepolitikken får en sterkare nordnorsk profil, men understrekar at det er viktig å ivareta samarbeidet med kunnskapsmiljø og relevante aktørar i heile landet.

Punkt 7 – Distriktssenteret

Ansvar for oppgåver og verkemiddel til Distriktssenteret. Distriktssenteret vert lagt ned.

Vurdering

Distriktssenteret, Bylivsenteret og DOGA i Oslo er alle statleg finansierte kompetansesenter som i stor grad overlappar med fylkeskommunen sin rolle som kompetansegevar til kommunane. Hordaland fylkeskommune meiner alle desse ordningane bør vurderast med sikte på overføring av ressursar til fylkeskommunen, som har større nærleik til kommunane. Fylkeskommunane har i fleire tiår drive eit omfattande arbeid innan senter- og stadutvikling. Denne rolla bør tydeleggjerast og styrkast.

Punkt 8 – Kompetansepolitikk

Kompetanse

Formalisering av fylkeskommunane sitt ansvar for å kartlegge regionale kompetanse-behov, formidle behovet til tilbydarar av utdanning og opplæring, tilretteleggje for opplærings- og utdanningstilbod og gjere vurderingar knytt til medfinansiering av opplærings- og utdanningstiltak

Vurdering

Nasjonale myndigheiter har store forventningar om at fylkeskommunane tar ei aktiv rolle i den regionale kompetansepolitikken. Hordaland fylkeskommune har nyleg vedtatt ein regional plan for kompetanse og arbeidskraft, og har oppretta eit regionalt kompetanseforum som skal følgje opp denne planen. Kartlegging av regionale kompetansebehov, formidling av kompetansebehov til tilbydarar av utdanning og opplæring og tilrettelegging/finansiering av utdanningstilbod, er sentrale delar av dette arbeidet. Hordaland fylkeskommune har allereie hausta erfaringar med desse oppgåvene i eit nasjonalt pilotprosjekt, og er godt rusta til å ta dette ansvaret.

Hordaland fylkeskommune meiner der er viktig at fylkeskommunen si rolle blir formalisert. På denne måten kan fylkeskommunane sitt ansvar og myndigheit i den regionale kompetansepolitikken bli tydeleggjort ovanfor statlege aktørar i regionen (t.d. Innovasjon Norge, NAV), og gje dei større legitimitet og gjennomslagskraft. I tillegg til det som inngår i dette forslaget, bør også fylkeskommunane si samordningsrolle formaliserast fordi .. det vil leggje tydelege føringar på statlege regionale aktørar, og andre verkemiddelaktørar i regionen om å inngå i eit forpliktande samarbeid.

Kompetanse Norge og NAV

Ansvar for Kompetanse Norge og NAV sine oppgåver og verkemiddel knytt til karriererettleiing

Vurdering

Kompetanse Norge har per i dag ansvaret for å forvalte tilskot til karriererettleiing, Føremålet med tilskotsordninga er at unge og vaksne i alle livsfasar får eit likeverdig tilbod om karriererettleiing. Dette skal løysast gjennom arbeid i partnarskap regionalt. NAV har også verkemidlar på dette feltet. Karriererettleiing

i eit livsløpsperspektiv er eitt av tre satsingsområde i «Regional plan for kompetanse og arbeidskraft for Hordaland». I Hordaland er det no etablert tre karrieresenter.

Hordaland fylkeskommune er positiv til forslaget om at oppgåver og verkemidlar knytt til karriererettleiing blir overført til fylkeskommunane, ynskjer at tilskotet til karriererettleiing over kap 258 post 60 blir differensiert etter behovet/storleiken på fylkeskommunane og at ressursane totalt aukast for å gje fleire tilgang til tenesta.

Kompetanse Norge

Ansvar for å legge til rette for og finansiere opplæring og utdanningstiltak som ikkje er finansiert over ordinære løyvingar til universitet og høgskular, eller over fylkeskommunale budsjett til vidaregåande opplæring og fagskular. Det omfattar m.a. ansvar for ulike tilskot som i dag ligg til Kompetanse Norge.

Vurdering

Det er viktig at eksisterande tilskotsordningar blir forankra i regionale kompetansestrategiar, og at dei kan nyttast på ein fleksibel måte. Etter- og vidareutdanning er eit område i Norge der det er eit mylder av tilbod, og der det er mange aktørar, både private og offentlege, som får statlege midlar til å gi denne typen tilbod. Her bør fylkeskommunane ha ei samordningsrolle og fordele desse midlane, både for å få eit oversyn over kva tilbod som fins, og for å sikre at desse tilboda er i tråd med prioriteringane i den regionale kompetansepolitikken. I praksis betyr det at det er fylkeskommunane, ikkje staten, som skal vurdere kva aktørar som skal få midlane og korleis dei skal nyttast i regionen.

Ekspertutvalet sitt forslag om å overføre til fylkeskommunane dei tilskotsordningane som ligg til Kompetanse Norge i dag, er difor svært positivt. Dette er tilskotsordningar som er retta mot personar med svake grunnleggjande ferdigheiter. Fylkeskommunane har allereie ansvaret for vaksenopplæring. Ved å overføre tilskotsordningar frå Kompetanse Norge til fylkeskommunane, vil ein få ei meir heilskapleg tilnærming til den delen av den vaksne befolkninga som treng kompetanseheving.

Hordaland fylkeskommune er positiv til forslaget om at fylkeskommunane skal få ansvar for leggje til rette for og finansiere opplæring som ikkje er finansiert over ordinære løyvingar til utdanningsinstitusjonane slik at dei kan forankrast i regionale kompetansestrategiar

Overføringa av tilskot frå NAV

Vurdering av om tilskotsordningar knytt til arbeidsmarknaden som i dag ligg hos NAV bør vurderast overført til fylkeskommunane: Arbeidsmarknadsopplæring (AMO), bedriftsintern opplæring (BIO) og støtte innanfor det ordinære utdanningssystemet for personar med nedsett arbeidsevne.

Vurdering:

Etter- og vidareutdanning er eit område som er svært fragmentert i Noreg og lite tilpassa behova til bedriftene. For å få ei nødvendig breidde i porteføljen til dei nye fylkeskommunane, bør det og takast ein gjennomgang av midlar som er knytt til arbeidsmarknaden, f.eks. NAV sin BIO-ordning (bedriftsintern opplæring). BIO-ordninga er retta inn mot verksemdar som må gjere ei vesentleg endring av bedrifta sin produksjon, eller etablere seg på nye marknader. Det er ein føresetnad at tilskotet vil bidra til å oppretthalde og styrke kompetansen til dei tilsette i verksemda. Dette er heilt i kjernen av den regionale kompetansepolitikken. Det som er målsettinga er at kompetanseutvikling skal bidra til innovasjon og vekst. Mange små og mellomstore bedrifter har problem med å finansiere denne typen kompetanseheving. Innrettinga av slike ordningar må difor forankrast i regionale kompetansestrategiar.

Overføring av NAV sitt tilbod om arbeidsmarknadsopplæring (AMO) bør og vurderast overført til fylkeskommunane. Tett og god koordinering av karriererettleiingstenestene til vaksne og arbeidsmarknadsopplæring vil kunne gi betre resultat og gjere tilboda meir oversiktelege og resultere mindre friksjon for brukarane. Det same gjeld opplæring av personar med nedsett funksjonsevne. Det ligg truleg ein effekt i betre samordning av desse tenestene. Dette bør utgreiast nærare.

Hordaland fylkeskommune er positiv til forslaget om å vurdere å overføre tilskotsordningar knytt til arbeidsmarknaden som i dag ligg hos NAV, for å sikre ei meir heilskapleg satsing og forenkla arbeidet på dette feltet.

Fagutdanning	Proessen for å få godkjenning av fagutdanningar på vidaregåande skular og fagskular bør gå raskare. Fylkeskommunane bør i større grad kunne dimensjonere studieplassar mellom fagområder.
<p><u>Vurdering</u> Hordaland fylkeskommune støttar utvalet si vurdering om raskare godkjenning av fagutdanningar på vidaregåande skular og fagskuleutdanningar, noko som vil gjere at fylkeskommunane raskt kan reagere på nye kompetansebehov i arbeidslivet med nye utdanningar.</p> <p>Hordaland fylkeskommune meiner at fylkeskommunane må få større ansvar for læreplanane i eigen region. Utarbeiding av struktur for programområda i vidaregåande utdanning blir i dag gjort nasjonalt. Dette er lange og omstendelige prosessar, der mange kjenner eigarskap. Det Hordaland fylkeskommune registrerer når det gjeld den nye strukturen for programområda som snart blir lagt fram, er at fagbrev i robotisering ikkje er kome med, til tross for at det er blitt jobba mykje med dette frå Hordaland si side. Ved Osterøy vgs har ein ønska å kombinere CNC og robotteknologi. Samtidig er andre fag godkjende slik som portør, byggdrifter (vaktmeister), som vanskeleg kan seiast å vere framtidretta fagutdanningar. Regionale behov og initiativ må tilleggjast meir vekt og godkjenningsrutinane bli enklare.</p> <p>Fagskulane er meint å vere den utdanningsmodellen som skal vere mest fleksibel, og der tilbodet lett kan tilpassast arbeidslivets behov. Her har det skjedd veldig mykje positivt, både at fagskulane kan søkje om fagområdegodkjenning og truleg og institusjonsakkreditering etter kvart. Problemet er at fagskulane har vore lågt finansiert over mange år. Finansieringa har ikkje auka i takt med oppgåvene og vekst i studenttala. Det blir meir og meir krevjande å drive fagskule, og oppgåvene er blitt større. I den nye ordninga skal fylkeskommunane følgje opp all fagskuleutdanning som får offentleg støtte i større grad enn før. Fylkeskommunane skal og behandle søknader om tilskot både frå offentlege og private fagskolar. Finansieringa av fagskulane bør difor aukast, t.d. ved å leggje til grunn ein høgare prisvekst i ein periode.</p> <p>Hordaland fylkeskommune støttar utvalet si vurdering om raskare godkjenning av fagutdanningar på vidaregåande skular og fagskular og rår til at fylkeskommunane får større ansvar for læreplanar i eigen region. Finansiering av fagskulane må aukast.</p>	
Kompetanse Norge	Nasjonale oppgåver i Kompetanse Norge kan overførast til Utdanningsdirektoratet. Kompetanse Norge vert nedlagt.
<p><u>Vurdering</u> Det vil vere ein styrke for arbeidet at nasjonale oppgåver knytt til karriererettleiing på alle utdanningsnivåa, både grunnskule, vidaregåande skule og høgare utdanning og karriererettleiing til vaksne, blir samla i eitt direktorat. På denne måten er det lettare å få ein samla og koordinert tilnærming til karriererettleiing, som gjer at karriererettleiinga på ulike nivå blir gjenkjenneleg for brukarane.</p> <p>Det bør og vurderast om eitt av fylka bør ha ein vertskapsfunksjon, i form av få eit spesielt ansvar for å utvikle karriererettleiingstenesta og dele erfaringar og god praksis på tvers av fylka.</p> <p>Hordaland fylkeskommune vil understreke viktigheita av at dei nasjonale oppgåvene på karriererettleiingsfeltet blir prioritert høgt og blir ivaretatt av eit synleg og handlingskraftig organ. Systemansvar for karriererettleiing på alle utdanningsnivå og for karriererettleiing for vaksne bør samlast i eitt direktorat. Det bør vurderast å gje eitt av fylka ein vertskapsfunksjon med eit spesielt ansvar for å utvikle karriererettleiingstenesta.</p>	
Fagskular	Tilbodet av fagutdanningar på vidaregåande skular og fagskular må tilpassast arbeidslivet sitt skiftande behov. Proessen for å få godkjenning bør gå raskare. Fylkeskommunane bør i større grad kunne dimensjonere studieplassar mellom fagområde.
<u>Vurdering</u>	

Hordaland fylkeskommune støttar utvalet si vurdering om raskare godkjenning av fagskuleutdanningar, noko som vil gjere at fylkeskommunane og fagskulane raskt kan reagere på nye kompetansebehov i arbeidslivet med nye utdanningar. Det er gode moglegheiter for fylkeskommunane i dag til å dimensjonere fagskuletilbodet i høve til regionen sitt kompetansebehov, men det er mindre fleksibilitet i å dimensjonere det vidaregåande utdanningstilbodet.

Hordaland fylkeskommune meiner at det må sikrast større fleksibilitet i dimensjonering av vidaregåande utdanning ved at fylkeskommunane kan få større ansvar for læreplanane i eigen region.

Punkt 9 – Integrering

IMDi

Oppgåvene som ligg til IMDi – rettleiing av kommunane i integreringsarbeid, utbetaling av tilskot til kommunane, samt kompetanseutvikling og busetting vert overført til fylkeskommunane.

Oppgåveoverføringa gjer at det ikkje er naudsynt med IMDi som eit eige direktorat. Utbetaling av integreringstilskot og resterande oppgåver av nasjonal karakter kan overførast til ansvarleg departement.

Forslaget inneber at fylkeskommunane samarbeider med staten om den regionale fordelinga av flyktningar, samt dialogen med, og oppfølginga av kommunane for å sikre rask busetting. Integreringstilskotet til kommunane vert fortsatt utbetalt av staten.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune støttar utvalet sitt forslag om å overføre oppgåver frå IMDi til fylkeskommunane, og at fylkeskommunane i samarbeid med staten sørger for den regionale fordelinga av flyktningar, samt dialogen med og oppfølginga av kommunane, for å sikre rask busetting.

Dersom fylkeskommunane får overført dei nemnde oppgåvene vil det vere ein styrke i høve til å kunne sjå kompetanseutvikling og busetting i samanheng. Fylkeskommunen har til ein kvar tid oversikt over tilbudsstruktur og dimensjonering i vidaregåande opplæring, og dette er ein føremon når ein skal tilrå busettingsplass. Ved å tilby busetting der ein har det rette utdanningstilbodet vil ein kunne skape raskare og betre integrering.

DEL III – SAMFERDSEL

Punkt 10 – Kollektivtrafikk

Ansvar for kjøp av fylkesinterne togruter og kjøp av togruter mellom Østfold/Akershus/Buskerud, Telemark/Vestfold, Hedmark/Oppland og Oslo, som i dag ligger til Jernbanedirektoratet, overførast til fylkeskommunane. Ansvar for kjøp av togruter som går mellom landsdelane, fortsatt skal ivaretakast av staten.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune er positiv til at ansvaret for kjøp av fylkesinterne togruter blir overført til det regionale nivået. Hovudargumentet for dette er at felles kjøp av all fylkesintern kollektivtransport legg til rette for og muleggjer både betre samordning av tenesta ut mot kunden (takstar og billetter), samt kva for ruter som skal prioriterast og samordning av disse mot anna kollektivtilbod som skjer i regi av fylkeskommunen. Ei samling av ansvaret for kjøp av fylkesintern kollektivtransport legg til rette for eit heilskapleg og koordinert kollektivtilbod til dei reisande. Ekspertutvalet føreslår ikkje at endring av ansvaret for kjøp av fylkesinterne togruter for Hordaland. Hordaland fylkeskommune meiner at tilsvarande argumentasjonen som er brukt for Oslo-området også bør kunne gjelda for Hordaland. Heile lokaltogstrekninga Bergen-Voss-Myrdal liggje

innanfor nye Vestland fylkeskommune. Overføring av ansvaret føreset sjølvsagt at tilskotet blir overført til fylkeskommunen slik at kjøp blir gjort mogleg, og at det blir tilført ressursar til å forvalte oppgåva.

Hordaland fylkeskommune er positiv til at ansvaret for kjøp av togtenester på lokalstrekningar, under dette Bergen-Voss-Myrdal vert overført til regionalt nivå. Vidare er Hordaland fylkeskommune nøgd med at Stortinget har vedteke at Staten Vegvesen sin fagadministrasjon skal overførast til regionalt nivå. Korleis dette skal gjerast i praksis, må ein kome attende.

Hordaland fylkeskommune viser elles til at Stortinget gjennom Prop. 84S (2016-17) «Ny inndeling av regionalt folkevalt nivå» har vedteke at tilskot kjøp av regionale flyruter for å sikre eit godt flytilbod der det ikkje er grunnlag for kommersiell drift (FOT-rutene) skal overførast til fylkeskommunane. For nye Vestland fylkeskommune gjeld dette Bergen til hhv. Førde og Ørsta-Volda, samt mellom Oslo og hhv. Sogndal og Sandane. Tilskot frå Samferdselsdepartementet til ikkje-statlege flyplassar er også føreslått overført til fylkeskommunane. Dette gjeld m.a. tilskot til Stord Lufthamn Sørstokken.

Den statlege tilskotsordninga for utvida TT-tilbod blir overført til fylkeskommunane gjennom rammetilskotet.

Vurdering

Når de gjeld forslaget om at ansvaret for den statlege tilskotsordninga for utvida TT-tilbod skal overførast til fylkeskommunane gjennom rammetilskotet, så har fylkesrådmannen fleire merknader. Når føresetnaden er lagt om at kvar brukar skal ha tildelt ein kvote som dekkar 200 turar, er det i hovudsak eit spørsmål om budsjettdekning. Dei administrative prosessane har liten politisk relevans. Ein kan stilla spørsmål om fylkeskommunane skal ha ansvar for ei ordning der det vert eit enno større skilje mellom tunge brukarar, og andre brukarar når det gjeld kvotestorleik. Grunnlaget for godkjenningane er den same,- søkjaren skal ikkje vera i stand til å nytta offentleg transport. Dersom regionane skal ta over denne oppgåva, krevst det statlege løyvingar som dekkar meirkostnadane. Då tiltaket vert finansiert gjennom rammeløyvinga, må det konkurrera med andre gode tiltak i regionane (så lenge det ikkje er lovfesta). Ordninga ville difor truleg hatt eit betre vern i statleg regi. Ei samla vurdering talar likevel for at regionane bør ta over ansvaret for dei tunge brukarane, og gjennomfører behovsprøving ved søknad. Dette kan gje samordningsvinstar både ved sakshandsaminga og ved transporten, som ein ikkje får ved å fordela ansvaret for brukarane på to forvaltningsnivå.

Punkt 11 – Sams vegadministrasjon – Statens vegvesen

Mandat til arbeidsgruppa er avgrensa mot vurderingar av å overføre fagadministrasjonen til Statens vegvesen for fylkesvegar, då regjeringa allereie er i gong med utgreiing av dette på bakgrunn av vedtak i Stortinget (jf Innst 385 S (2016-17)).

Utvalet uttaler likevel at det verkar føremålstenleg å overføre til fylkeskommunen, den fagadministrasjonen for fylkesvegane som fylkeskommunane allereie har det politiske og økonomiske ansvaret for.

Vurdering:

For fylkeskommunen er det ein styrke å ha totalansvar for gjennomføring av politikk. Eiga fagadministrasjon legg også til rette for nær dialog og samspill mellom politikk og administrasjon. Totalansvarsprinsippet ivaretek også omsynet til effektivitet då dialogen om oppgåveløysninga blir ivareteke i eit organ og behovet for bestillarkompetanse ovanfor andre organ blir redusert.

Hordaland fylkeskommune er elles samd med utvalet i at Statens Vegvesen sin fagadministrasjon bør bli overført til det regionale nivået, og støttar deira argumentasjon. Vegdirektoratet har hausten 2017 fått i oppdrag å utgreie spørsmål i tilknytning til ei overføring til fylkeskommunane for den delen av sams vegadministrasjon som har ansvar for fylkesveier. Hordaland fylkeskommune stiller spørsmål ved at det er Vegdirektoratet som er gitt oppdraget med å utgreie dette. Elles viser Hordaland fylkeskommune til at utgreiinga frå Vegdirektoratet skal leggjast fram 15. mai 2018.

Punkt 12 – Tilskot til breiband

Ansvar for forvaltning av tilskudd til utbygging av bredbånd som i dag ligger til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom)

Vurdering:

Hordaland fylkeskommune er positiv til at ansvaret for forvaltning av tilskot til utbygging av breiband (frå Nkom) er foreslått overført til fylkeskommunane. På dette området har fylkeskommunane etablert Nasjonalt Breibandråd som eit samarbeidsforum, og dette forumet har i dag eit godt samarbeid med Samferdselsdepartementet og Nkom.

DEL IV – KLIMA, MILJØ OG NATURRESSURSAR

Punkt 13 – Miljø og klima

Fylkesmannen sitt ansvar innan naturforvaltning (artsforvaltning og verneområdeforvaltning), friluftsliv og klima/klimatilpassing, her under motsegnsmunde knytt til sektoransvaret.

Relevante tilskotsordningar som i dag vert forvalta av Miljødirektoratet.

Rettleiingsansvar ovafor kommunane med omsyn til motorferdsel i utmark

Samordningsansvar på klimaområdet i oppfølginga av ny klimalov.

Vurdering

Ekspertutvalet har vurdert at forvaltningssystemet på dette samansette feltet har ei kompleks fordeling av kompetanse på tvers av sektororgan og mellom statlege, regionale og lokale vedtaksnivå. I vurderinga av kva oppgåver som kan overførast til fylkeskommunen må det blant anna vurderast om det er rom for regionale tilpassingar og i kva grad oppgåveutføringa bør sjåast i samanheng med andre oppgåver hos fylkeskommunen. Stortingsfleirtalet har framheva at fylkesmannen sitt ansvar i utgangspunktet skal vere knytt til tilsyn kontroll, klage og beredskap. Det inneber, som vurdert i ekspertutvalet sin rapport, at forvaltningsoppgåver og ansvar for tilskotsordningar i utgangspunktet bør vere eit regionalt folkevald ansvar. Ansvar for rettleiingsoppgåver må vurderast i det enkelte tilfelle og leggast til det organet som har tilgrensande oppgåver.

Hordaland fylkeskommune meiner at klima- og miljø må sjåast i eit heilskapleg perspektiv og er samt i forslaga til ekspertutvalet om overføring av oppgåver på klima og miljøområdet og meiner dette vil styrkje kompetansen på område som må vere godt integrert i regional planlegging. Fagansvar gir eit heilt anna grunnlag for både fagleg og politisk ansvarleg handtering av saksfeltet og vil styrkje fylkeskommunen som rettleiar og samarbeidspartnar for kommunane.

Hordaland fylkeskommune meiner at ansvaret for vassforvatninga bør ligge i fylkeskommunen fordi det er viktig at vassforskrifta vert kopla til plan- og bygningslova.

Hordaland fylkeskommune meiner at fylkeskommunane bør tilførast økonomiske verkemidlar på klimaområdet, og spesielt at Miljødirektoratet sine tilskotsordningar retta mot kommunane bør overførast til fylkeskommunen. Det kan gje betre forvaltning om ordningane vert samordna med lokalt og regionalt planarbeid på klimaområdet.

Hordaland fylkeskommune er positiv til at fylkeskommunane skal få eit auka ansvar for heile friluftsfeltet. Ei overføring i form av auka rammetilskot vil gje høve til å vurdere kriterier for tildeling og styrke samordning av midlar og tiltak innan friluftsliv, idrett og folkehelse.

Hordaland fylkeskommune støtter forslaget til ekspertutvalet om at rettleiing og rådgjeving av kommunane om motorfedslø leggast til fylkeskommunen. Forvaltningsområdet bør sjåast i nær samanheng med blant anna artsforvaltning, verneområdeforvaltning og ivaretaking av andre friluftssinteresser.

Punkt 14 – Ressursforvaltning

Overføre mynde til å gje konsesjon til små vasskraftverk (1-10 MW) og stor vindkraft (over 1 MW/fem turbinar). Fylkeskommunen kan, avtalebasert, nytte NVE i sakshandsaming.

Same oppgåvefordeling på områda akvakultur og mineralutvinning som i dag. I tillegg overføre ansvar for koordinering og behandling av søknader om akvakultur for tare.

Fylkeskommunane bør ta ei meir aktiv rolle ved å utarbeide regionale planar for berekraftig utnytting av naturressursar. Planane må tilleggjast større vekt i konsesjonsbehandlinga og ved utforming av nasjonal politikk.

Vurdering

Vurdering av spørsmålet om utnytting av naturressursar til næringsformål inneber å belyse og vurdere ulike omsyn, verdiar og konsekvensar opp mot einannan – innanfor rammene av nasjonale mål, lokale og regionale føresetnader og økonomisk lønsemd. Ressursforvaltninga er i ulik grad underlagt plan- og bygningslova. Ifølgje ekspertutvalet sin rapport, er myndigheit til å vurdere og avgjere spørsmålet om konsesjon til utnytting av ulike naturressursar i dag lagt til ulike direktorat, som har ulik fagspesifikk kompetanse og erfaring for konsesjonsbehandlinga.

Hordaland fylkeskommune ser ikkje at det berre er direktorata som i dag har myndigheit til å vurdere og avgjere spørsmål om konsesjon, eller at det bør vere slik. Fylkeskommunen er konsesjonsmyndigheit for akvakultur og delegert konsesjonsmyndigheit for uttak av undersjøisk skjelsand, sand og grus (kontinentalsokkellova). Fylkeskommunen har sidan 2010 hatt ansvar for å fatte vedtak om konsesjon i

mini-/mikrokraftutbyggingar på under 1 MW, og ekspertutvalet har i rapporten føreslått at fylkeskommunen får myndigheit til å gje konsesjon til små vasskraftverk (1-10 MW) og stor vindkraft (over 1 MW/fem turbinar). Fylkeskommunen gir t.d. også løyve til utsetting av innlandsfisk, og gir løyve på mange andre område enn ressursforvaltning.

Utvalet har vurdert områda akvakultur, mineralutvinning og utbygging av kraftressursar og har vurdert oppgåvefordelinga generelt og fylkeskommunen si rolle på desse områda.

Hordaland fylkeskommune meiner at ekspertutvalet sin rapport på felte klima, miljø og naturressursar i stor grad gir eit godt grunnlag for vurderingane om desentralisering av oppgåver frå staten til fylkeskommunane. Hordaland fylkeskommune legg til grunn, som Stortingsfleirtalet har framheva, at fylkesmannen sitt ansvar i utgangspunktet skal vere knytt til tilsyn kontroll, klage og beredskap.

Hordaland fylkeskommune er positiv til overføring av dei oppgåvene som er føreslått av ekspertutvalet på felte klima- miljø og naturressursar.

Hordaland fylkeskommune rår i tillegg til at fylkeskommunane får delegert meir mynde i sakshandsaminga av akvakultursaker jmf sak i fylkesutvalet 26.01.2017, fagansvar/sekteransvar på regionalt nivå for forvaltninga av byggjeråstoffa sand, grus og pukk i arealplanar og saker etter plan- og bygningslova, herunder rettleiing og samarbeidspartnar for kommunane, og med motsegnskompetanse i viktige regionale saker. Vidare bør fylkeskommunane få ei sterkare rolle i den regionale kraftsystemplanlegginga, for at overføring av konsesjonsmyndet for småkraft og vindkraft skal ha den tiltenkte funksjon som verkemiddel i samfunnsutviklinga og –planlegginga i fylket.

Hordaland fylkeskommune er samd i ekspertutvalet sine vurderingar vedkomande regional planlegging som verktøy i ressursforvaltninga

DEL V – KULTUR OG KULTURMINNEVERN

Punkt 15 – Kultur

Driftstilskot og prosjektmidlar

Ansvar for prosjektmidlar og driftsstønad til institusjonar og arrangement av lokal eller regional karakter og som i dag ligg til Norsk Kulturråd.

Ansvar for samtlege institusjonar innanfor kapittel 323 Musikk og scenekunst, post 60 Landsdelsmusikerne i Nord-Norge, post 71 Region-/landsdelsinstitusjonar og post 73 Region- og distriktsopera som i dag ligg til Kulturdepartementet. Frå post 70 under same kapittel vert Den Nationale Scene og Bergen Filharmoniske Orkester overført.

Fleirtalet av tilskota som vert finansiert over post 78 under same kapittel, vert og føreslege overført.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune støtter utvalet sin vurdering av at fylkeskommunen, betre enn beslutningstakarar sentralt, kan legge til rette for å tilpasse og utvikle det profesjonelle og frivillige kunst- og kulturtilbodet til regionens og lokalsamfunna sine ønsker og behov. Fylkeskommunane får grunnlag for ein lagt meir kraftfull rolle, både i rolla som eigar av og som tilskotsytar til institusjonane. Institusjonane og kulturlivet vil oppleve at tilgang til avklåringar og dialog vert vesentleg styrka, samanlikna med samhandlinga med statleg nivå. Oppgaveoverføringane vil auka høva til å sjå tiltak på fleire tenesteområde i samanheng.

Det er det overordna strategiske og økonomiske ansvaret som er føreslege overført til fylkeskommunane. Dei aktuelle institusjonane er i hovudsak eigne rettssubjekt med eigne styre og administrasjon for verksemda. Ein overføring av tilskotsansvaret vil i seg sjølv ikkje endra styringslinene. Prinsippet om armlengds avstand i kulturpolitikken vil i like stor grad vera gjeldande for fylkeskommunen som for staten, og utvalet presiserer at overføring av tilskotsansvaret til fylkeskommunane ikkje skal innebere risiko for politisk innblanding i institusjonane eller tiltaka sitt sjølvstendige og frie kunstnarlege og innhaldsmessige ansvar.

Institusjonar med regionalt eigarskap/finansiering er del av den nasjonale kulturpolitikken, og har, og skal og i det vidare ha, ei nasjonal rolle. Utvalet legg til grunn at berre nokre få institusjonar, samtlege baserte i Oslo, har eit nasjonalt oppdrag. Reint prinsipielt kan det hevdast at fleire av dei større regioninstitusjonane har eit nasjonalt oppdrag og dermed burde vore eit statlig ansvar også finansielt. Innanfor ramma av den nasjonale kulturpolitikken, er det ingen motsetnad mellom det å ha eit nasjonalt ansvar og det å vera regionalt finansielt.

Hordaland fylkeskommune vil påpeika at ekspertutvalet si innføring av omgrepet «hovudstatsinstitusjonar» ikkje er tenleg, verken for spørsmålet om desentralisering av oppgåver eller for kulturpolitikken. Det er inga grunn til å leggja opp til ulik handsaming av institusjonar som Oslo Filharmoniske Orkester og Bergen Filharmoniske Orkester eller Nationaltheatret og Den Nationale Scene. Dei same prinsippa for oppgaveoverføring må leggast til grunn for desse institusjonane. Det er heller ikkje tenleg at Oslo kommune som fylkeskommune ikkje skal ha det same kunst- og kulturpolitiske ansvaret som andre fylkeskommunar.

På bakgrunn av dette er det vanskelig å forstå at eit tyngre regionalt ansvar skal endra kvalitetsaspektet, gitt at dei finansielle rammene ligg fast. Det ligg ein frykt hos institusjonane sjølve for at dei store regionale institusjonane tilhøvesmessig vert så økonomisk tunge i ein fylkeskommunal portefølje at dei vil svekkast i ein regional prioriteringsdiskusjon. Dette er på mange vis heller ei frykt for å underleggast politiske prioriteringar, snarare enn ein frykt for regional finansiering i seg sjølve. Institusjonane peikar og på at to- eller tredelinga (finansieringsprinsippet (lokalt) – fylkeskommunalt – statleg) gjev garanti for føreseielegheit og prioritet, ved at ikkje eitt av forvaltningsnivå åleine kan vedta endring i dei økonomiske rammene. På den andre sida har denne samfinansieringa vore prega av eit asymmetrisk makttilhøve med liten grad av dialog og samarbeid; staten tek avgjerd, og kommunar og fylkeskommunar må følgje opp for å unngå at institusjonane får tap. Desse låsingseffektane vert ytterlegare forsterka av at staten ikkje har langtidsbudsjett, men forhold seg til årlege statsbudsjett. Ved at og institusjonane tydeleg inngår i det regionale nivået sine ansvarsområde, vil dialogen både med institusjonane og med øvrege tilskotspartar/vertskommunar om strategisk utvikling og behov kunne styrkast vesentlig.

Innspel til andre relevante oppgåver for overføring

Regional filmsatsing (kap. 334, post 73) Filmfeltet er ikkje er omtala av ekspertutvalet, og Hordaland fylkeskommune meiner det er god grunn til å leggja dei same prinsippa til grunn også på dette feltet. Dette er ein allereie godt forankra regional oppgave, og regionale filmsentra er ein godt utvikla infrastruktur. Filmsentra er eit godt døme på regionalpolitisk prioritering av eit felt, og dette vil ved regionalisering kunne sjåast i nærare samheng med andre satsingar. I tråd med dette bør regionale filmsentre og -fond styrkes, og overta deler av Norsk Filminstitutt sine midlar, mellom anna til produksjon av spelefilm. Ein etablert struktur med god kunnskap om bransjen og det regionale næringslivet vil på den måten kunna utnyttast betre. Samarbeid mellom regionane vil kunne styrka feltet ytterlegare.

Kulturbygg

Ansvar for investeringsmidlar tilhøyrande ovannemnte institusjonar innan musikk, scenekunst og museum som i dag ligg til Kulturdepartementet (kapittel 322 Bygg og offentlige rom, post 70 Nasjonale kulturbygg).

Ansvar for forvaltning av spelemidlar til kulturbygg

Vurdering

Hordaland har over tid ikkje fått monalege tildelingar frå post 70 Nasjonale kulturbygg, før løyvinga til Sentralbadet scenekunsthus i 2017. Framlegget frå ekspertutvalet gjev høve til å sjå spelemidla til regionale kulturbygg, gjennom den allereie desentraliserte ordninga, og investeringsmidlane til nasjonale kulturbygg i samheng. Dette vil styrke det regionalpolitiske handlingsrommet, i dialog med kommunane, til å bygge regional infrastruktur i tråd med lokale behov og føresetnader. Her ligg det ei openberr kraft i fylkeskommunen si utviklingsrolle og høvet til å samhandla med lokalt nivå om gode løysingar. Behovet for gode arenaer for visning/utstilling, øving og framsyning har ikkje har blitt redusert på Vestlandet. Tvert om er det eit stort etterslep både når det gjeld tilrettelegging, vedlikehald, og utvikling av nye arenaer. Reduksjonen i spelemidla til den desentraliserte ordninga for tilskot til kulturbygg har medført manglande førutseielegheit for kulturlivet og redusert den regionale utviklingsrollen på dette feltet. Dette har medført manglande evne til å imøtekoma behov både på friviljug sektor og innanfor det profesjonelle kunst- og kulturfeltet, samt til kunst- og kulturinstitusjonar og museum.

Museum	Ansvar for fleirtalet av museum som vert finansierte over kapittel 328 «Museum og visuell kunst», post 70 «Det nasjonale museumsnettverket». Fleirtalet av tilskot som i dag vert finansierte over post 78 under same kapittel, vert og føreslege overførte.
---------------	---

Vurdering

På museumsområdet har alle konsoliderte museum nasjonale oppgåver på eitt eller fleire område. Tilsvarende som for andre institusjonar på kulturområdet, vert det føreslege at ansvaret for desse institusjonane vert overført til det regionale nivået. Hordaland fylkeskommune støtter utvalet sitt framlegg om ein tydeleg regional rolle på museumsområdet, og meiner dette vil kunne understøtta og styrka utviklinga av museumssektoren.

På mange vis kan dette sjåast på som ei tilbakeføring av ei oppgåve som fylkeskommunane tidlegare har hatt, og som i Hordaland medverka til ei rik utvikling på museumsfeltet. Eit fylkeskommunalt hovudansvar på dette området vil kunna legge grunnlaget for betre samhandling mellom fylkeskommunane og kommunane til beste for museumspolitikken. Samtidig er det naudsynt men ein gjennomgang og fornying av den nasjonale museumspolitikken.

Norsk kulturråd	Ansvar for prosjektmidlar og driftsstønad til institusjonar og arrangement av lokal eller regional karakter og som i dag ligg til Norsk Kulturråd.
------------------------	---

Vurdering

Kulturrådet representerer ein nasjonal kompetansearena for støtte til prosjekt innanfor det frie, profesjonelle kunst- og kulturfeltet. Vurderinga av søknadene er basert på fagfellevurdering, og har stor legitimitet og god forankring i kunst- og kulturlivet sjølv. Slik sett kan Kulturrådets rolle og verksemd samanliknast med Forskningsrådet si rolle innan kunnskapssektoren.

Hordaland fylkeskommune meiner det derfor er viktig at Kulturrådet si rolle som ein nasjonal arena for kunst- og kulturlivet kan oppretthaldast, primært med oppgåver knytt til Kulturrådet sitt grunnleggande oppdrag som forvaltar av Norsk kulturfond, slik ekspertutvalet føreslår.

Norsk kulturråd bør ikkje ha direktoratliknande oppgåver. Kulturrådet har til dømes fått utviklingsoppgåver og ansvar for forvaltning av fleire tilskotsordningar som med fordel bør overførast til regionalt nivå. Dette vil kunne tydeliggjera Kulturrådet si kunstpolitiske rolle framover, og samtidig gje fylkeskommunane større høve til å bidra til å bygga sterke regionale kunst- og kulturfaglege miljø som og kan medverka til sterkare regional og nasjonal utvikling på kunst- og kulturfeltet.

I lys av dette bør Kulturrådet ha som hovudoppgåve å gje stipend og prosjektbasert støtte til tiltak og produksjon innanfor det frie feltet, mens f.eks. driftsstøtte og utviklingsmidlar til kulturverksemder og –aktørar samt til festivalar og arrangement, vert overført til det regionale nivå.

Den kulturelle skolesekken og andre ordningar	Ansvar for forvaltning av spelemidlar til «Den kulturelle skolesekken», musikkutstyrsordninga, ordninga for innkjøp av musikkinstrument, aktivitetmidlar kor, krafttak for song og ordninga for historiske spel som i dag ligg til Kulturdepartementet.
--	--

Vurdering

Hordaland fylkeskommune støttar dette framlegget, og meiner det gjev grunnlag for synergjar regionalt.

Den kulturelle skolesekken er i utgangspunktet ei regional ordning, likevel er det den statlege etaten Kulturtanken som i dag fordeler spelemidla til fylkeskommunane og til direktokommunane. At fylkeskommunane får ansvaret for forvaltning av spelemidlane direkte, på dette og andre område, gjer det mogleg å sjå heile spelemiddelfeltet i ein større samanheng. Det er allereie i dag uklart kva Kulturtanken si rolle skal vera utover ansvaret for fordeling av spelemidlane. Kulturtanken si rolle i framtida må finna si grunngeving i oppgåver der felles løysingar gjev tydeleg meirverdi, til dømes einsskilte samordningsoppgåver, eller utviklinga av felles IT-infrastruktur. Hordaland fylkeskommune meiner det bør

vurderast om Kulturtanken bør organiserast som eit felles ressurscenter etablert av og for fylkeskommunane.

Punkt 16 – Forvaltning av spelemidlar

Spelemidlar på ABM-feltet	Ansvar for forvaltning av spelemidlar på biblioteks-, arkiv- og museumsfeltet som i dag ligg til Nasjonalbiblioteket, Arkivverket og Norsk kulturråd
----------------------------------	---

Vurdering

Dette forslaget understøtter og forsterkar den rolla fylkeskommunane allereie har i medhald av Biblioteklova mot. ansvar for å ivareta regionale bibliotekoppgåver og regional bibliotekutvikling. Dette inneber m.a å gje råd til kommunane, yte bibliotekfagleg vegleing og assistanse, arrangere møte og kurs om bibliotekspørsmål og driva utviklingsarbeid.

Regional forvaltning av utviklingsmidlane vil gje auka dialog mellom fylkeskommunane og Nasjonalbiblioteket, samt styrka samhandling mellom fylke og kommune om bibliotekutvikling. Fylkeskommunane har tett kontakt og dialog med kommunane, og vil nytte dette til å stimulere bibliotekteigarane til nytenking. Fylkeskommunane forvaltar ei mengd tilskotsordningar på ulike fagområde, og har rutinar, system og sakshandsamarkompetanse til å forvalte ei ny tilskotsordning utan å auke ressursar brukt på administrasjon.

Vidare vi regional forvaltning av utviklingsmidlane gje meir effektiv bruk og forvaltning av offentlege ressursar ved at lokal fagkunnskap og spisskompetansen på bibliotekområdet blir betre nytta. Midlane vil kunne nyttast til å stimulere prosjekt som gir innovasjon og utvikling i heile sektoren, samstundes som ein vil betre stimulere dei svakaste biblioteka. Det er i dag stor ulikskapar mellom folkebiblioteka, både når det gjeld økonomiske og personalmessige ressursar, og kompetanse hjå dei tilsette. Det er også stor ulikskap i korleis lokale politikarar og administrasjon utnyttar moglegheitene som ligg i eit moderne offentlig bibliotek. Målretta og systematisk utvikling over tid gjennom forvaltning av utviklingsmidlane til bibliotek på regionalt nivå, vil gjere det mogleg å styre og gje retning til bibliotekutviklinga i heile regionen. Dette vil føre til utjamning mellom biblioteka, bibliotekutvikling tett knytt til samfunnsbehov, og sikre eit kvalitativt godt bibliotektilbod for alle innbyggjarar. Tett dialog mellom fylkeskommune og kommune og utnytting av lokal kunnskap og kompetanse, vil løfte folkebiblioteka på agendaen i kommunane. Det kan betre ressursituasjonen og sikre at alle kommunar utviklar bibliotektilbodet sitt i høve til det nye samfunnsoppdraget.

Som for kulturfeltet elles, vil overflytting også kunne gje sterkare politisk forankring og politisk kunnskap om bibliotekutvikling regionalt og lokalt. Gjennom regional forvaltning av utviklingsmidlane vil ein kunne gjennomføre statleg bibliotekpolitikk på lokalt nivå som heng betre saman med regionale og lokale behov, og vedteken bibliotek- og kulturpolitikk. Nasjonalbiblioteket tildeler i dag utviklingsmidlane administrativt. Forvalta regionalt, vil fordeling av midlane bli politisk handsama og inngå i eit politisk system med både kommunal og fylkeskommunal handsaming. Intensjonane med endringane i biblioteklova frå 2014 vil lettare kunne oppfyllest gjennom politiske prosessar. Politisk handsaming av midlane vil auke merksemd om bibliotekoppgåvene og føre til sterkare fokus på ansvaret kommunane har som bibliotekteigarar. Det er vidare eit viktig prinsipielt moment at det vil føre til folkevalt styring av prosjektmidlar som i dag tildeles administrativt.

Ei regional forvaltning av utviklingsmidlar knytt til bibliotekutvikling vil gje meirverdi. Målretta og systematisk utvikling over tid gjennom planlegging og bruk av utviklingsmidlar vil gjere det mogleg å styre og gje retning til bibliotekutviklinga i kvart fylke. Dette vil føre til utjamning mellom biblioteka, utvikling knytt til samfunnsbehov, og sikre et kvalitativt godt bibliotektilbod for alle innbyggjarar. Fylkeskommunane sit på lokalkunnskap om tilhøva i sine respektive fylke. I kombinasjon med etablerte samarbeid med fagmiljøa og tett kontakt med kommunane, vil dette gje vinst for innbyggjarane.

Samarbeid mellom nasjonalt og regionalt nivå på bibliotekfeltet må formaliserast. Det regionale nivået bør få ei klar strategisk rolle, og styrka sin rolle som samfunnsutviklar. Heile biblioteksektoren må sjåast i

samanheng og utvikling bør sjåast på tvers av departementa Regionalt og statleg nivå må samhandle for vidare kompetanseutvikling, og ein heilskapleg politikk for etter- og vidareutdanning av bibliotektilsette

Ekspertutvalet sine vurderingar på integreringsfeltet omtalar ikkje biblioteka sin innsats. Biblioteka er allereie ein av deis viktigaste integreringsarenaer i samfunnet, og driv effektivt integreringsarbeid, Stortingsmelding 30 (2015-2016) viser til at svært mange folkebibliotek samarbeider med organisasjonar, frivillige og lokale eldsjeler om blant anna leksehjelp, dataopplæring eller språkkafé. Ekspertutvalet sitt framlegg på bibliotekfeltet vil kunne styrka biblioteka si rolle i integreringsarbeidet ytterlegare, og dette gjev gode høve som bør framhevast i den vidare oppfølginga av regionaliseringsprosessen.

Idrettsanlegg

Spelemidlane til idrettsanlegg i kommunane

Fylkeskommunane har ansvar for å vurdere og prioritere søknadane om spelemidlar til idretts- og aktivitetsanlegg i kommunane. Utvalet meiner ikkje det er noko grunn til å endre noverande ansvarsfordeling.

Utvalet reiser spørsmål ved behovet for at Kulturdepartementet (Kongen i statsråd formelt sett) årleg skal fastsetje dei fylkesvise rammene til idrettsanlegg til kommunane på bakgrunn av godkjent søknadssum, tal innbyggjarar og anleggsdekning.

Utvalet foreslår ein modell der spelemidlane til idrettsanlegg i kommunane vert fordelt direkte til fylkeskommunane utan handsaming i departementet. Det vil forenkle forvaltninga av midlane. Kriteria for fordeling mellom fylkeskommunane bør endras slik at folketal og befolkningsmansetjinga vert tillagd høgare vekt.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune støttar utvalet si tilråding om at kriteria for fordeling av midlar til post 1.1 «Idrettsanlegg i kommunane» bør vurderast. Ein bør likevel klargjere kva ei direkte fordeling til fylkeskommunane utan føregåande handsaming i departementet inneber. Dagens ordning og ansvarsfordeling, der fylkeskommunane etter fullmakt frå Kulturdepartementet fordelar spelemidlar til kommunane på basis av godkjende søknadar er godt innarbeidd og tilskotsordninga vert nytta av alle kommunar, fylkeskommunen og ulike frivillige organisasjonar i Hordaland. Det er Hordaland fylkeskommune si erfaring at ei direkte fordeling av spelemidlar til fylkeskommunane på basis av gjeldande fordelingsnøkkel gir grunnlag for ei god anleggsfordeling rundt om i landet, både i tett befolka område og i område med spreidd busetnad. Det er viktig å halde fast prinsippet om at spelemidlar er ei søknadsbasert ordning, og at lokale behov er eit viktig styringsparameter for anleggsutviklinga.

Endring av kriteria, med direkte fordeling til fylkeskommunane utan handsaming i departementet, slik utvalet føreslår, bør difor utgreiast. Hordaland fylkeskommune meiner at ei endring bør ha grunnlag i ei heilskapleg vurdering av kva som påverkar anleggsutviklinga i kommunane, og ikkje berre gjerast ved å peike på eit element i fordelingsnøkkelen, jf. ekspertutvalet. Utvalet fremmar samla sett ei rekkje tilrådingar som gjeld spelemidlar. Spelemidlane til idrettsanlegg må såleis sjåast i samanheng med spelemidlar til andre kulturføremål.

I mange år har kommunar med eit høgt innbyggjartal sendt inn relativt få søknader, t.d. hadde Oslo i 2018 84 søknader om spelemidlar, medan Hordaland totalt hadde 354, 91 av desse frå Bergen. I Hordaland er det i gjennomsnitt 3,5 års «ventetid» for tildeling av spelemidlar til ordinære anlegg og 2 år for nærmiljøanlegg. I Oslo får dei fleste anlegga utbetaling første året dei søker. Ein endring av kriteria slik ekspertutvalet peikar på, vil auke forskjellane i «ventetida» ytterlegare i negativ retning og det vil kunne bli vanskeleg å få realisert kostnadskrevjande anlegg som t.d. idrettshallar og symjeanlegg i mindre kommunar. For ordinære anleggstypar utgjer spelemidlane 22% av den totale finansieringa, og 38% av finansieringa av nærmiljøanlegg, og anleggseigar tek på seg eit driftsansvar i minst 30 år.

Det er brei kompetanse i fylkeskommunane både om dei statlege føresegnene for ordninga, og om lokale og regionale behov. Hordaland fylkeskommune meiner difor at spelemiddelordninga i større grad kan tilpassast regionale behov. Dette kan m.a. skje ved at fylkeskommunane får høve til å prioritere å gje ekstra midlar til anlegg definert i programsatsingsområde t.d. arkitektur, miljø og innovasjon, på basis av gjeldande regionale planar for fysisk aktivitet og idrett. Der det vert vurdert som hensiktsmessig, bør det vere rom for

å disponere ein del av det årlege tilskotet til sakshandsaming av anlegg for eigenorganisert aktivitet, eller innovative anleggstyper som det innanfor dagens rammer ikkje vert gjeve rom for. Fylkeskommunane vil i samhandling med kommunane og frivillige organisasjonar balansere anleggsbehova både til den organiserte og eigenorganiserte aktiviteten. Dette kan mellom anna bidra til å forsterke eit interkommunalt perspektiv på idrettsanlegg og kulturbygg. På dette grunnlaget meiner Hordaland fylkeskommune at det regionale handlingsrommet bør styrkast.

Det ligg også effektiviseringsvinst i ei delegering av statleg avgjerdsmynde til regionalt folkevald nivå. Dette gjeld mellom anna idrettsfunksjonell førehandsgodkjenning av enkelte anleggstypar. Ved overføring av ansvaret frå Kulturdepartementet til fylkeskommunane vil ein td. kunne sikre raskare sakshandsaming av søknad om førehandsgodkjenning

Hordaland fylkeskommune meiner at det viktig at det vert utarbeidd ein nasjonal anleggspolitikk. Denne må vere basert på ei forståing av lokale og regionale behov og ha grunnlag i politisk engasjement for fysisk aktivitet, idrettsanlegg og infrastruktur i statlege, fylkeskommunale og kommunale organ,. Det er tenleg med ei sentral fageining for området som sikrar nasjonale perspektiv, tek i vare felles utviklingsoppgåver (t.d. anleggsregister og gode idrettsanlegg.no) og einskapleg handsaming, og tilbyr støttekompetanse for fylkeskommunane i sakshandsaminga. Eit slikt organ kan til dømes opprettast i samarbeid mellom fylkeskommunane, tilsvarande det som er nemnd om DKS-feltet og Kulturtanken. Det vil også vere ei overordna oppgåve å leggje til rette for god kontakt og dialog mellom styresmaktene og idrettsforbund og særforbund om utforming og gjennomføring av anleggspolitikken

Punkt 17 – Kulturminnevern

Ansvar for hovudmengda av førstelineoppgåve på kulturminnefeltet som i dag ligg til Riksantikvaren.

Ansvaret for relevante tilskotsordningar vert føreslege lagt til fylkeskommunane.

Vurdering

Ekspertutvalet rår til at store delar av Riksantikvaren sine førstelineoppgåver vert overførte til fylkeskommunane. Utvalet meiner at Riksantikvaren framleis bør vera fredingsmynde og klageorgan for vedtak fatta i fylkeskommunane, behalda mynde til motsegn og ha ansvar for særleg viktige nasjonale oppgåver. Riksantikvaren og Kulturminnefondet forvaltar monalege statlege tilskotsmidlar, og det vert tilrådd at ansvar for ei rekkje av desse ordningane vert overførte. Riksantikvaren og Klima- og miljødepartementet har lagt opp til at dette skal gjelde Riksantikvaren sine midlar til tekniske og industrielle kulturminne, fartøyvern og verneprogramma for arkeologiske kulturminne og bergkunst. Kulturminnefondet sine midlar er ikkje føreslege overførte.

Forslaget er hovudsakleg i tråd med det som har lagt til grunn for dialogen mellom Klima- og miljødepartementet, Riksantikvaren og fylkeskommunane, og er og i samsvar med hovudintensjonane i regionreforma.

Hordaland fylkeskommune ser det som tenleg at direktoratet i fortsettinga kan ta ansvar for særleg viktige nasjonale oppgåver, er klageorgan for vedtak fatta i fylkeskommunane, og beheld motsegnssmynde. Det kan diskutertast om Riksantikvaren framleis bør vera fredningsmynde, ut over å fungera som klageorgan. I dag har fylkeskommunane som regional kulturminnemynde få formelle verkemiddel for å sikra vern. Ein heilskapleg tilnærming bør difor innebera overføring av ei rekkje av heimla i Kulturminnelova, inkludert freding. I tillegg bør det vurderast om regional plan i større grad kan nyttast til å sikra kulturminneinteresser, t.d. ved at regional plan kan gje bindande retningsline.

Kulturminneforvaltninga er i dag fragmentert, med til dels overlappande ansvar og roller mellom stat, fylkeskommunar og kommunar. Auka ansvar, tydelegare mynde og fleire oppgåver på kulturminnefeltet vil styrka det regionale forvaltningsnivået og gjera samordning av sektorinteressane enklare. I samsvar med dette rår Hordaland fylkeskommune til ei heilskapleg og konsekvent oppgaveoverføring til fylkeskommunane framfor ei delvis og trinnvis overføring. Dette er både for at fylkeskommunane skal kunne forberede eigne organisasjonar for oppgåva, men og for at kulturminneforvaltninga skal bli meir oversiktig og logisk for alle innbyggjarane og ha færre gråsoner.

Utvalet rår til å overføra tilskotsmidlane til fylkeskommunane. Dermed kan det utviklast større heilskap mellom lovheimla utøving av mynde og økonomisk verkemiddelbruk. Heilskapleg regional forvaltning av dei økonomiske verkemidla vil styrke fylkeskommunen si regionale rolle som samfunnsutviklar. I dag er prinsippet at Riksantikvaren som nasjonal kulturminnemynde fredar kulturminne og slik vedtek forvaltningsmessige og økonomiske pliktar for fylkeskommunane. Dette skaper ofte eit gap mellom statlege forventingar og fylkeskommunale ressursar. Større samanheng mellom regional mynde og økonomiske verkemiddel vil gjera gapet mindre og prioriteringane mellom oppgåvene enklare. Utvalet går ikkje inn i korleis tilskota skal forvaltast. Riksantikvaren og Klima- og miljødepartementet har lagt opp til ein modell der fylkeskommunane får tilskot til eigen fordeling basert på Riksantikvaren si vurdering av den samla søknadsmengda frå fylka. Det bør vurderast om det å legge tilskota inn i ramma til fylkeskommunane, kan medverka til at kulturminnevernet blir eit meir interessant regionalt politikkområde, med rom for heilskapleg, langsiktig og føreseieleg styring.

Kulturminnefondet sine midlar er ikkje føreslege overført, til tross for at desse utelukkande går til regionale og lokale kulturminne som fylkeskommunen og kommunane har forvaltningsansvar for. Hordaland fylkeskommune meiner det kan stillast spørsmål ved dette. Dersom det ikkje vert lagt opp til ein heilskapleg overføring av dei statlege tilskotsordningane, inklusiv Kulturminnefondet, bør det takast initiativ til eit formalisert og forpliktande samarbeid mellom Kulturminnefondet og fylkeskommunane.

DEL VI – HELSE OG LEVEKÅR

Punkt 18 – Folkehelse

Ansvar for fylkesmannen sine folkehelseoppgåver, med unntak av tilsynsansvaret, blir overført til fylkeskommunen.

Ansvaret for Helsedirektoratet og fylkesmannen sine tilskotsordningar med relevans for lokalt og regionalt folkehelsearbeid blir overført til fylkeskommunen. Dette gjeld og det nyetablerte program for folkehelsearbeid i kommunane.

Utvalet meiner det ikkje er hensiktsmessig med ein statleg tilsynsheimel på folkehelsefeltet.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune støttar ekspertutvalet si vurdering av å løfte fram levekår som eit viktig politikfelt der fylkeskommunen bør ha oppgåver og handlingsrom. Oppgåver og verkemidlar knytt til folkehelse, levekår og trivsel er sentrale for å skape retning i samfunnsutviklinga, og for å lukkast med å bygge ein sterk og tydeleg regional politikk. Det føreset ei breidde i porteføljen og politisk råderett over verkemidla.

Fleire utgreiingar har vist at det er samanfallande oppgåver mellom fylkeskommunen og Fylkesmannen i dag. Dette gjeld særleg innsats knytt til rådgjeving overfor kommunane, og det å vere pådrivar for kunnskapsbasert folkehelsearbeid. Hordaland fylkeskommune vurderer samordning av pedagogiske og økonomiske verkemidlar på færre forvaltningsnivå som positivt og noko som kan bidra til meir effektiv oppgaveløysing nærmare politiske avgjerder.

Hordaland fylkeskommune meiner at det kan vere føremålstenleg å få overført tilskotsordningar frå statleg nivå. Men i ein ny tilskotsmodell er det sentralt at fylkeskommunen får høve til å nytte relevante tilskotsordningar på ein måte som er tilpassa regionale behov, og ikkje berre som «forvaltar» på vegne av staten. Målet med endringane må vere at fylkeskommunen får meir påverknad og at ordningane blir naturleg del av det breie arbeidet med samfunnsutvikling og det regionale folkehelsearbeidet. Dette gjeld særskilt «Program for folkehelsearbeid i kommunane». Dette er eit døme på ei særskilt omfattande tilskotsrapportering frå kommune via fylkeskommune til stat. Nokre av tilskotsordningane som er føreslege overført til fylkeskommunane har større helsetenestefokus enn det fylkeskommunen ser som relevant for sitt ansvarsområde i dag. Til dømes «*Frisklivssentralar*». Når det gjeld ordningar knytt til seksuell helse må dette vere knytt til dei sosiale og identitetsskapande aspekta av temaet, og ikkje til det som vedgår helsetenestene. Utforming av desse ordningane er derfor av relevans for om fylkeskommunen vurderer dette som ein interessant oppgåve eller ikkje.

Utvalet trekkjer fram at tilsynsoppgåvene knytt til folkehelsearbeid som Fylkesmannen har i dag bør fasast ut. Vår vurdering er at tilsyn har styrka det lokale folkehelsearbeidet. Folkehelsearbeid er framleis er ei «ny» samfunnsoppgåve. Det vil det vere ein styrke for folkehelsearbeidet både regionalt og lokalt å oppretthalde denne oppgåva i Fylkesmannsembetet.

Punkt 19 – Spesialpedagogisk støtte til skuleelevar

Statped sine PP-oppgåver vert overført til fylkeskommunane og såleis ansvar for rettleiing og støttetjenester overfor kommunane.

Oslo kommune overtar Statpeds skule i Skådalen og må ta ansvar for eit landsdekkande tilbod.

Statped sine resterande oppgåver, primært utvikling av læremidlar og forskning vert overført til Utdanningsdirektoratet.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune meiner at fylkeskommunen vil ha oversikt over kommunane og brukarane sine behov for PP-tjenester og kan vidareutvikla samarbeidet i regionen, og sikre utvikling av eit likeverdig tilbod i høve nasjonale føringar.

Statped sine tenester er spesialiserte og nokre av brukargruppene er små. Det gjer at det ikkje er føremålstenleg å overføre oppgåvene til den einkilde kommune. På eit regionalt nivå vil ein kynne yte tenester innanfor eit større fagmiljø og som ei følgje av dette også lettare rekruttere spisskompetanse.

Hordaland fylkeskommune støttar utvalet sitt forslag om å overføre *Statped* sine PP-oppgåver til fylkeskommunane, og at resterande oppgåver som utvikling av læremidlar og forskning vert overført til Utdanningsdirektoratet.

Punkt 20 – Barnevern og Punkt 21 – Familievernet

Ansvar for institusjonar og fosterheim vert overført frå staten til fylkeskommunane, i tillegg til ansvaret for familievernet.

Kkommunane sitt ansvar for barnevernet vert vidare utgreidd for å vurdere om også dette ansvaret skal overførast til fylkeskommunane, slik at fylkeskommunane kan sjå heile tiltakskjeda i barnevernet under eitt.

Det overordna ansvaret for fagutvikling, tilsyn og kontroll vil framleis vere Bufdir sitt ansvar.

Vurdering

Fylkeskommunen har ansvar for opplæringstilbodet for elevar som bur i barnevernsinstitusjon etter §13-2 i opplæringslova. Dette krev tett samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunane og Bufetat. Det er utfordrande å planleggje eit godt opplæringstilbod når fylkeskommunen ikkje er involvert i plasseringsprosessen. Det er t.d. ei utfordring å få melding frå kommunane om at ein elev er plassert på institusjon, noko som gjer det vanskelig å planleggje eit godt opplæringstilbod som tar vare på eleven sine behov. Hordaland fylkeskommune støttar utvalet sitt forslag og meiner at dersom fylkeskommunen får ansvar både for omsorga og opplæringa, blir det lettare å ha ei heilskapleg tilnærming som fører til betre tenester til brukarane, inkludert opplæringstilbodet. Hordaland fylkeskommune har allereie etablert samarbeidsavtalar både med kommunane i fylket og med Bufetat region vest, noko som er eit godt utgangspunkt for å kunne overta eit slikt ansvar.

Å samle både ansvaret for omsorga og ansvaret for opplæringstilbodet i barnevernet under same forvaltningsorgan gjev fylkeskommunane betre vilkår for ei heilskapleg tilnærming og eit større

handlingsrom. Saman med forslaget om å overføre ansvaret for familievern til fylkeskommunane, vil det gje ei betre samhandling mellom dei to tenestene.

DEL VII – REGIONAL PLANLEGGING

Punkt 23 – Regional planlegging

Punkt 24 – Planjuridisk rettleiing av kommunane

Punkt 25 – Samordning av motsegner og mekling i plansaker

Utvalet støttar regjeringa sine forslag til tiltak for

- **å styrke regional planlegging som verkemiddel.**
- **å utvikle dialogen mellom sentrale statlege organ og fylkeskommunen.**
- **å tydeleggjere og forankra staten si plikt til deltaking og oppfølging av regionale planar i lovverket, og utvikle system med forpliktande avtalar for gjennomføring av handlingsprogram**
- **å vurdere fylkesmannen si rolle i å føre tilsyn med statlege organ si deltaking i planprosessar og oppfølging.**
- **utvikle fastare prosedyrar som involverer fylkeskommunen og dei regionale planane for å sette samfunns mål i konseptvalutreiingar og liknande prosessar for statlege investeringar.**
- **at regionale planføresegner vidareutviklast og formidlast som verkemiddel for fleire tema enn i dag.**
- **at fylkeskommunen etter oppmoding frå stat eller kommune kan tre inn for kommunestyret for utarbeiding av kommunal plan (slik som staten har i dag)**
- **at staten aktivt nyttar nasjonale forventingar til regional planlegging som verkemiddel for å gjennomføra nasjonal politikk**
- **å gjennomgå sektorlovverket for å kople betre til regional plan.**
- **å styrke fylkeskommunens rettleiing overfor kommunane innan planjuridiske tema.**
- **å oppretthalde fylkesmannen si rolle som samordnar av statlege motsegner og meklar mellom kommunane og motsegnorgan.**

Vurdering

Hordaland fylkeskommune ser det som positivt at staten si plikt til deltaking og oppfølging av regionale planar blir sterkare lovforankra, og at det blir utvikla fastare rutinar for dialog mellom nasjonalt nivå og fylkeskommunane når det gjeld regional planlegging. Regional planlegging er sentralt i den nye fylkeskommunen, og bind saman tenesteområda med rolla som samfunnsutviklar, slik ekspertutvalet framstiller det. Dette er positivt. Forslaget om betre kopling mellom sektorlovverk og sektorplanlegging og regional planlegging er også eit steg i rett retning for å unngå fragmentert sektorstyring.

Hordaland fylkeskommune meiner utvikling av forpliktande avtalar mellom fylkeskommunen, kommunane og statlege organ knytt til fireårsbolkar er vegen å gå for å få effekt av regional planlegging. Erfaringane frå arbeidet med Byvekst-avtaler kan nyttast i utvikling av slike avtalar på fleire område, som til dømes folkehelse, kultur, næringsutvikling m.m. Dette gjer dialogen med sentrale mynde meir relevant, sikrar sektoroppfølging og fremjar handlingsretta planar. Lovforankring av slike avtalar bør vurderast i revisjon av planlova. Det må understrekast at ordninga må vera fleksibel og effektiv.

Forslaget om å stimulera fylkeskommunen til i større grad å bruke regionale planføresegner for areal som er juridisk bindande er interessant. I Hordaland er dette i dag gjeldande for handelsetablering gjennom regional plan for attraktive senter. Fylkeskommunen si rolle i regional arealplanlegging er ei nøtt som utvalet ikkje har klart å koma med vesentlege betringsforslag for. Spørsmålet bør utgreiast vidare. Det bør klargjerast kva nasjonale, statlege planar som bør utviklast med grunnlag i regional plan, og kva for kommunale arealplantema der regional arealpolitikk bør liggje føre. Tydeleggjering av samferdselsinfrastruktur, senterstruktur, verneverdiar og friluftsområde, utbyggingsmønster for

næringsareal og bustader er døme på tema der regionale planar er viktig for både statleg og kommunal planlegging.

Utvalet foreslår at ein nyttar dei fireårlege nasjonale forventingar til i større grad å tydeleggjera kva område fylkeskommunen bør vektleggja i planlegginga. Hordaland fylkeskommune er samd i at forventingane til fylkeskommunen kan vidareutviklast og tydeleggjerast, men samstundes må desse vera fleksible ut i frå den situasjonen som gjeld i kvart fylke. Dersom forventingane inneheld tilrådingar om bruk av juridisk bindande føresegnar vil dette gje føresegnene større legitimitet. Men føresegnene må gjelda inntil dei vert avvikla, og ikkje avgrensa til 10 år. Lojalitet til føresegnene bør understrekast for alle forvaltningsnivå.

Hordaland fylkeskommune ser det som positivt at fylkeskommunen blir tillagt rådgjeving i tolkingsspørsmål i høve til planlova for kommunane. Dei fleste direkte spørsmål frå kommunane gjeld tolking av lova og blir adressert til fylkesmannen eller departementet i dag. Fylkeskommunen si planretteleing elles er positivt mottatt i kommunane, noko som gir eit godt grunnlag for utviding.

Hordaland fylkeskommune meiner fylkeskommunen er godt eigna til å utøva meklarfunksjonar ved motsegn i plansaker. Samordningsrolla gjennom regional planlegging og juridisk rettleiing i høve til planlova står opp under dette. Fylkeskommunen har tidlegare uttalt seg skeptisk til fylkesmannens samordningsrolle i høve til statlege motsegner. Hordaland fylkeskommune meiner skepsisen er auka med den vektlegginga som skal gjerast på samfunnsutviklarrolla. Fylkesmannens samordningsrolle bør avgrensast til motstrid mellom statlege organ der kommunane ynskjer avklaring regionalt.

Hordaland fylkeskommune saknar ei vurdering av regionalt nivå sitt tilhøve til kartverket. Kartverket er ein viktig brikke både i kommunal planlegging, regional planlegging og i sektorplanlegging. Ei nærare tilknytning mellom regional planmynde og kartverket bør vurderast.

Bustadplanlegging er eit viktig temaområde i samordna areal- og transportplanlegging, for senterutvikling, for folkehelse og klimaspørsmål. Hordaland fylkeskommune saknar ei vurdering av kopling mellom Husbanken si rolle og fylkeskommunen sine oppgåver. Det er ynskjeleg med tettare kopling med Husbanken sitt regionale ledd og dei nye fylkeskommunane. Dette vil gje regional planlegging større tyngde med Husbanken som del av iverksetjingsgrunnlaget.

Ekspertutvalet foreslår å leggja ned Distriktssenteret og overføra oppgåver til fylkeskommunen. Distriktssenteret, Bylivsenteret og DOGA i Oslo er alle statleg finansierte kompetansesenter som i stor grad overlappar med fylkeskommunens rolle som kompetansegevar til kommunane. Hordaland fylkeskommune meiner alle desse ordningane bør vurderast med sikte på overføring av ressursar til fylkeskommunen som har større nærleik til kommunane.

Hordaland fylkeskommune er positiv til styrking av regional planlegging som verktøy for samfunnsutvikling, og står forslaget om meir forpliktande statleg deltaking i regional planlegging og meiner utvikling av forpliktande avtalar for gjennomføring av planar er viktigast for å styrke regional planlegging. Vidare bør regional arealplanlegging styrkast og vidareutviklast slik at det er tenleg for handtering av regional og nasjonal arealpolitikk.

Hordaland fylkeskommune står forslaget om at fylkeskommunen overtar juridisk rettleiing av kommunar i planspørsmål, men meklingsfunksjon ved motsegner bør også overførast. Fylkesmannens samordningsrolle ved statlege motsegner bør avgrensast. Hordaland fylkeskommune tilrår at både Kartverket og Husbanken sitt regionale ledd også vert vurdert med sikte på sterkare tilknytning til fylkeskommunane og at det vurderast om ressursar og oppgåver til Bylivsenteret og Design og arkitektur Norge (DOGA) i Oslo kan overførast til fylkeskommunane som har større nærleik til kommunane.

DEL VIII – KONKLUSJONAR

Punkt 26 Oppsummering og konklusjonar

Punkt 27 Administrative og økonomiske konsekvensar

Utvalet meiner fylkeskommunane i hovudsak bør finansierast av frie inntekter (skatteinntekter og rammetilskot). I ein overgangsperiode, på t.d. fem år, kan det vere aktuelt med særskilt fordeling av midlane (fordeling over såkalla tabell c i grønt hefte).

Utvalet meiner at øymerka ordningar og tilskotsmidlar bør innrettast slik at fylkeskommunane, innanfor hovudføremålet med ordningane, får ein større grad av fridom til å prioritere og målrette ordningane til regionale behov.

Utvalet understrekar vidare på at endringar i rammetilskotet basert på folketal vil gje eit skeivt utgangspunkt ved overføring av finansieringsansvaret for kulturinstitusjonar og dette må justerast i høve til kvar institusjonane faktisk er lokalisert. Bakgrunnen for dette er at alle fylkeskommunar ikkje har institusjonar som er omfatta av utvalet sine forslag.

Utvalet anslår at forslaga samla sett vil medføre at 23,5 mrd. kr vert overført frå staten til fylkeskommunane. I dette anslaget ligg 8,5 mrd. kr som i dag går til drift av dei institusjonane som er foreslått overført til fylkeskommunane.

Tilskotsordningar og andre verkemiddel utgjer om lag 15 mrd. kr. Dei fire største områda er: Kultur: om lag 4,5 mrd. kr , Næring, innovasjon og forskning: om lag 3,5 mrd. kr , Samferdsel: om lag 2,5 mrd. kr , Integrering: om lag 2 mrd. kr

Om lag 4760 årsverk blir direkte råka av forslaga til ekspertutvalet. I tillegg vil fleire statlege institusjonar bli påverka budsjett- og personalmessig som følge av reduksjon i oppgåver og økonomiske verkemiddel.

Vurdering

Hordaland fylkeskommune sluttar seg til ekspertutvalet sitt forslag om at frie inntekter i hovudsak vert lagt til grunn for finansiering av fylkeskommunane.

Hordaland fylkeskommune har likevel ikkje merknader til at ein i ein overgangsperiode har særskilt finansiering for oppgåver innanfor kulturfeltet som vert overførte. Det same kan gjelda for andre område etter konkret vurdering i samband med dei einskilde oppgåveoverføringane.

Hordaland fylkeskommune legg vidare til grunn at ansvarsoverføringa vert finansiert fullt ut ved at midlane staten brukar vert overført til fylkeskommunane i samband med ansvarsoverføringa.